

Raad voor de
rechtspraak

De minister voor Rechtsbescherming

Afdeling Strategie

Postbus 20301
2500 EH Den Haag

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

datum 25 januari 2023
e-mail
oms kenmerk
onderwerp Advies wetsvoorstel preferentie kinderalimentatie

www.rechtspraak.nl

Geachte

Bij brief van 1 september jl., met kenmerk verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de 'Raad') advies uit te brengen over het Conceptwetsvoorstel Wijziging van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek en van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek BES in verband met het toekennen van preferentie aan de verschuldigde uitkeringen tot voorziening in de kosten van verzorging en opvoeding van minderjarige kinderen en in de kosten van levensonderhoud en studie van jong meerderjarigen.

Het Wetsvoorstel

Het Wetsvoorstel kent preferentie toe aan verschuldigde kinderalimentatie. Dit betekent dat als de alimentatieplichtige schulden heeft, de verschuldigde kinderalimentatie prevaleert boven de inning van o.a. consumptieve schulden. Hiermee wordt beoogd dat kinderalimentatie in meer gevallen kan worden geïnd, zodat er meer financiële middelen beschikbaar zijn voor de verzorging en opvoeding van kinderen. Dit is in het (financiële) belang van het kind.

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werkklass van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechteren zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

Raad voor de
rechtspraak

datum 25 januari 2023
kenmerk
pagina 2 van 3

ADVIES

De idee dat de kinderalimentatie preferent wordt spreekt de Raad op zich aan. Het is belangrijk dat ouders kunnen voldoen aan de onderhoudsverplichting die zij hebben ten opzichte van hun kind. Toch ziet de Raad aanleiding om enkele kanttekeningen te plaatsen en te wijzen op knelpunten die kunnen ontstaan als gevolg van het wetsvoorstel.

Ongelijkheid

Het wetsvoorstel creëert een ongelijkheid tussen ouders die in gezinsverband samenleven met hun kinderen enerzijds en ouders die uit elkaar zijn en kinderalimentatie betalen anderzijds. De eersten kunnen zich tegenover hun schuldeisers niet beroepen op hun onderhoudsverplichting om schuldeisers af te weren. De kinderen in die gezinnen zijn dus ‘de klos’, maar zodra hun ouders uit elkaar gaan zijn ze financieel beter af.

Deze ongelijkheid is er nu overigens ook al tussen ouders die kinderalimentatie ontvangen en ouders die kinderalimentatie betalen. Ook hier kunnen de eersten zich jegens schuldeisers niet beroepen op hun onderhoudsverplichting voor hun kinderen, en de ouders die kinderalimentatie betalen wel.

Positie van andere schuldeisers

De (politieke) keuze voor het preferent maken van kinderalimentatie kan voorkomen dat alimentatiegerechtigden met schulden geconfronteerd worden, doordat er meer en sneller geld binnenkomt voor de verzorging en opvoeding van kinderen. Deze keuze heeft echter ook invloed op de uitkering aan schuldeisers. Andere schuldeisers kunnen daarvan de dupe zijn. Hierbij wordt al snel gedacht aan grote postorderbedrijven en telecomproviders, maar ook kleine ondernemers kunnen geraakt worden. En wat zijn de gevolgen bij achterstanden in de betaling van premie voor de zorgverzekering?

Preferentie: zowel verschenen als toekomstige termijnen?

De voorgestelde wettekst duidt de “bevoorrechte vorderingen” als vorderingen ter zake van:
f. de “verschuldigde uitkeringen” tot voorziening in de kosten van enz.

Dit lijkt te slaan op reeds verschenen termijnen en op toekomstige termijnen.

De Raad wijst erop dat de wetwijziging een wijziging brengt in de huidige praktijk, waar de algemene regel bij het vaststellen van onderhoudsverplichtingen is dat de alimentatie ‘op te brengen moet zijn’.

De rechter houdt daarbij met alle schulden rekening. Niet-vermijdbare en niet-verwijtbare lasten respectievelijk de zogenoemde aanvaardbaarheidstoets verlagen in voorkomende gevallen de draagkracht. Bedoeling is aldus te voorkomen dat de alimentatieplichtige in betalingsnood komt. (Verwezen zij naar de paragrafen 7.2 en 7.3 in het Rapport alimentatienormen.)

Als de alimentatieplichtige reeds in betalingsnood is dan is het effect van de invoering van deze regel minder groot.

Raad voor de
rechtspraak

datum 25 januari 2023
kenmerk
pagina 3 van 3

Vrij te laten bedrag bij WSNP en MSNP

De Raad vraagt zich af wat de consequenties van het wetsvoorstel zijn voor de berekening van het vrij te laten bedrag bij het wettelijk schuldsaneringstraject (Wet schuldsanering natuurlijk personen: WSNP) en het minnelijke schuldsaneringstraject (MSNP) en de verzoeken om dit te verhogen met de te betalen kinderalimentatie. De uitspraak HR 18 november 2011 lijkt hiermee in ieder geval achterhaald.

Aangenomen mag worden dat een verzorgende ouder een hoger vrij te laten bedrag krijgt dan iemand zonder kinderen. Of loopt dat via het kindgebonden budget?

Het lijkt redelijk dat er aan de zijde van de kinderalimentatieplichtige met hooguit zo'n 'vrij te laten bedrag' wordt rekening gehouden, en niet met de gehele bijdrage in de kosten van de kinderen. Als simpelweg de kinderalimentatie in stand wordt gelaten kan dit leiden tot het maken van afspraken over (een te hoge) alimentatie, waarmee de schuldeisers worden benadeeld. Als de draagkracht al lager was speelt dit overigens niet.

Tabel LBIO (Check tabel)

De tabel van het LBIO en de toelichting daarop, paragraaf 2.2 van de MvT, is niet geheel duidelijk. In de eerste regel staat een maandelijkse bijdrage kinderalimentatie van € 481,55 en een bedrag naar kinderalimentatie van € 595,46. Ziet de maandelijkse bijdrage kinderalimentatie op de draagkracht van die ouder? En waarom dan een veel hoger bedrag naar kinderalimentatie?

WERKLAST

Het Wetsvoorstel heeft geen substantiële gevolgen voor de werklast van de rechtspraak.

Hoogachtend,

Lid Raad voor de rechtspraak